

Zveřejnění poskytnutých informací dle § 5 odst. 3 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů.

Žádost č. 20/2013 ze dne 20. 5. 2013

Informace týkající se sociální pomoci svobodné matce.

Vyřízeno dne 30.5.2013 – žádost vyřídil Odbor sociálních věcí.

Text odpovědi:

Vážená paní,

v příloze zasílám obecné informace týkající se sociální pomoci svobodné matce. Jelikož jste v dotazu uvedla Vaši konkrétní situaci, sděluji následující:

V souladu se zákonem č. 110/2006 o životním minimu, v platném znění, částka životního minima pro Vás činí 3410,- Kč, pro Vaši dceru pak 1740,- Kč.

Váš příjem tvoří rodičovský příspěvek ve výši 3800,- Kč a přídavek na dítě ve výši 500,- Kč (dle zákona č. 117/1995 Sb., v platném znění). .....

Plátcem výše uvedených dávek je Úřad práce ČR. V případě, že nesouhlasíte s výší uvedených dávek, můžete v souladu se správním řízením využít opravných prostředků.

Ve věci sociálního poradenství Vám doporučuji obrátit se na Odbor sociální Magistrátu města Karviné lic. Barboru Góreckou, tel. 596 389 175, email barbora.gorecka@karvina.cz

Sociální ochranu občana v ČR řeší systém pojistných a nepojistných dávek. Ve smyslu ústavních práv – čl. 30 Listiny ZPS **má každý nárok na základní sociální poradenství vedoucí k řešení hmotné nouze nebo jejímu předcházení.**

V rámci pojistných systémů se jedná o:

- důchodové pojištění,
- nemocenské pojištění,
- a zdravotní pojištění.

V rámci nepojistných systémů se jedná o:

- státní sociální podporu,
- sociální pomoc, která je rozdělena do oblastí zdravotně postižených osob a oblastí osob s příjmovou nedostatečností.

Systém státní sociální podpory upravuje zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, v platném znění. Ze systému dávek státní sociální podpory je Vám vyplácen přídavek na dítě, rodičovský příspěvek. Další dávkou z tohoto systému je mimo jiné příspěvek na bydlení. Nárok na příspěvek na bydlení má **vlastník** nebo **nájemce bytu přihlášený v bytě k trvalému pobytu**, jestliže 30% příjmů rodiny nestačí k pokrytí nákladů na bydlení a zároveň těchto 30% příjmů rodiny je nižší než příslušné normativní náklady stanovené zákonem. Plátcem těchto dávek je úřad práce.

Systém pomoci osobám s příjmovou nedostatečností upravuje zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi a zákon č. 110/2006Sb., o životním minimu v platném znění. Dávkami, kterými se řeší pomoc v hmotné nouzi, jsou příspěvek na živobytí, doplatek na bydlení a mimořádná okamžitá pomoc. Plátcem dávek pomoci v hmotné nouzi je opět úřad práce.

Nárok na příspěvek na živobytí vzniká osobě či rodině, pokud po odečtení **přiměřených** nákladů na bydlení nedosahuje příjem této osoby či rodiny **částky živobytí**. (Částku živobytí upravuje §24 a §26-29 zákona č. 111/2006 Sb.,).

Výše doplatku na bydlení je stanovena tak, aby po zaplacení **odůvodněných** nákladů na bydlení zůstala osobě či rodině částka živobytí. (Odůvodněné náklady na bydlení nemusí být shodné s částkou skutečných nákladů na bydlení. Pojem odůvodněných nákladů na bydlení řeší §34 zákona č. 111/2006 Sb.,)

Dále zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů rozeznává šest specifických

situací, kdy lze osobu považovat za osobu v hmotné nouzi, protože nemá dostatečné prostředky k zabezpečení svých nezbytných životních podmínek, popřípadě k úhradě nezbytných jednorázových výdajů. Uvedené situace jsou řešeny prostřednictvím mimořádné okamžité pomoci (dále jen „MOP“), kdy osoba nemusí být ve stavu hmotné nouze pro příspěvek na živobytí nebo doplatek na bydlení, ale nachází se ve specifické situaci, kterou právě bez mimořádné a okamžité pomoci ze strany státu nedokáže sama vyřešit. Přitom však není vyloučena možnost poskytnutí MOP také osobě, která byla uznána za osobu v hmotné nouzi pro účely příspěvku na živobytí a doplatku na bydlení (s výjimkou MOP poskytované z důvodu hrozby vážné újmy na zdraví). **Dávky MOP jsou nenárokové, plátcem je úřad práce. Podstatná je skutečnost, že posouzení, zda se osoba považuje za osobu v hmotné nouzi pro účely MOP, je v plné míře na ÚP ČR.**

Specifické situace, které lze řešit prostřednictvím MOP:

1. **Hrozba vážné újmy na zdraví** - nárok na MOP má osoba, která byla Úřadem práce České republiky (dále jen „ÚP ČR“) uznána za osobu v hmotné nouzi, protože sice nesplňuje podmínky pro situaci hmotné nouze umožňující poskytnout příspěvek na živobytí a doplatek na bydlení, avšak s přihlédnutím k jejím příjmům, celkovým sociálním a majetkovým poměrům jí hrozí vážná újma na zdraví. Výše MOP, kdy osobě hrozí vážná újma na zdraví, se stanoví k doplnění příjmu do výše existenčního minima osoby (2200,- Kč), která není nezaopatřeným dítětem. U nezaopatřeného dítěte se stanoví k doplnění příjmu do výše jeho životního minima
2. **Mimořádná událost** - nárok na MOP má osoba, která byla orgánem pomoci v hmotné nouzi uznána za osobu v hmotné nouzi, protože ji postihla vážná mimořádná událost a její celkové sociální a majetkové poměry jsou takové, že jí neumožňují překonat nepříznivou situaci vlastními silami. Vážnou mimořádnou událostí se rozumí zejména živelní pohroma. Výše MOP, kdy osobu postihne mimořádná událost, se stanoví s přihlédnutím k sociálním a majetkovým poměrům a příjmové situaci občana až do patnáctinásobku částky životního minima jednotlivce (15 x 3410 = 51 150,- Kč).
3. **Jednorázový výdaj** - nárok na MOP má osoba, která byla ÚP ČR uznána za osobu v hmotné nouzi, protože nemá vzhledem k příjmům a celkovým sociálním a majetkovým poměrům dostatečné prostředky k úhradě nezbytného jednorázového výdaje, spojeného zejména se zaplacením správního poplatku při prokázání ztráty osobních dokladů, při vydání duplikátu rodného listu nebo dokladů potřebných k přijetí do zaměstnání, s úhradou jízdného v případě ztráty peněžních prostředků, a v případě nezbytné potřeby s úhradou noclehu. Pokud jde o výši MOP, kdy osoba nemá dostatečné prostředky k úhradě jednorázového výdaje, stanovuje se až do výše jednorázového výdaje. Existuje možnost využití správního uvážení při stanovení výše dávky.
4. **Náklady spojené s pořízením nebo opravou nezbytných základních předmětů dlouhodobé potřeby** - nárok na MOP má osoba, která byla ÚP ČR uznána za osobu v hmotné nouzi, protože nemá vzhledem k příjmům a celkovým sociálním a majetkovým poměrům dostatečné prostředky na úhradu nákladů spojených s pořízením nebo opravou nezbytných základních předmětů dlouhodobé potřeby. Jde o situace, kdy se v domácnosti porouchá nebo schází předmět, který je nezbytný pro zajištění základních životních potřeb (např. lednička, pračka, postel) a není tak nadále únosné v domácnosti fungovat bez konkrétního předmětu. Orgán pomoci v hmotné nouzi v rámci správního uvážení posuzuje, zda předmět, na jehož úhradu osoba žádá poskytnout MOP, má charakter předmětu dlouhodobé potřeby, zda se nejedná o spotřební materiál či věc, která pro určitý účel slouží krátkodobě. Zároveň se hodnotí, zda předmět není příliš nákladný, zda je nepostradatelný a jeho pořízením nedojde ke zhodnocení majetku třetí osoby (bude i nadále majetkem žadatele a nehrozí, že zůstane jinému subjektu). Výše MOP se stanoví až do výše nákladů na úhradu nákladů spojených s pořízením nebo opravou nezbytných základních předmětů dlouhodobé potřeby. Podmínkou však je, že součet poskytnutých dávek nesmí v rámci kalendářního roku překročit desetinásobek životního minima jednotlivce (tj. částka ve výši 34 100 Kč).
5. **Náklady související se vzděláním nebo zájmovou činností nezaopatřeného dítěte a na zajištění nezbytných činností souvisejících se sociálně-právní ochranou dětí** - osoba se považuje za osobu v hmotné nouzi, jestliže nemá vzhledem k příjmům a celkovým sociálním a majetkovým poměrům dostatečné prostředky k úhradě odůvodněných nákladů souvisejících se vzděláním nebo zájmovou činností nezaopatřeného dítěte. Výše MOP, kdy osoba nemá dostatečné prostředky k úhradě nákladů souvisejících se vzděláním nebo zájmovou činností nezaopatřeného dítěte a na zajištění nezbytných činností souvisejících se SPOD, se stanoví až do výše těchto nákladů. Podmínkou však je, že součet poskytnutých dávek nesmí v rámci kalendářního roku překročit desetinásobek životního minima jednotlivce (tj. částka ve výši 34 100,- Kč)
6. **Sociální vyloučení** - nárok na MOP má osoba, která byla ÚP ČR uznána za osobu v hmotné nouzi, protože v daném čase, s ohledem na neuspokojivé sociální zázemí a nedostatek finančních prostředků, nemůže úspěšně řešit svoji situaci a je ohrožena sociálním vyloučením. Jde zejména o osoby propuštěné z výkonu vazby nebo z výkonu trestu odnětí svobody, nebo osoby po ukončení léčby chorobných závislostí, propuštěné ze zdravotnického zařízení poskytovatele zdravotních služeb, psychiatrické léčebny nebo léčebného zařízení pro chorobné závislosti, osoby propuštěné ze školského zařízení pro výkon ústavní či ochranné výchovy po dosažení zletilosti, respektive v 19 letech, nebo z pěstounské péče po dosažení zletilosti, osoby, které nemají uspokojivě naplněny životně důležité

potřeby vzhledem k tomu, že jsou osobami bez přístřeší nebo osoby, jejichž práva a zájmy jsou ohroženy trestnou činností jiných osob. Výše MOP, kdy je osoba ohrožena sociálním vyloučením, se stanoví jednorázově až do výše 1 000 Kč s ohledem na okamžité nezbytné potřeby. Součet MOP poskytnuté osobám v této situaci nesmí v rámci jednoho kalendářního roku překročit čtyřnásobek životního minima jednotlivce (tj. částku ve výši 13 640 Kč).

V souladu se zákonem č. 111/2006 Sb., v platném znění jsou zaměstnanci orgánu pomoci v hmotné nouzi a zaměstnanci obce, zařazení jako sociální pracovníci povinni informovat každou osobu o možných postupech řešení hmotné nouze.

V návaznosti na skutečnost, že jste svobodná matka a otce dítěte znáte, máte možnost obrátit se na Odbor sociální Magistrátu města Karviné oddělení sociální právní ochrany dětí s žádostí o poskytnutí pomoci, jak řešit tuto situaci. V případě uvedení otce v rodném listu máte možnost v souladu s ust. § 95 zákona o rodině uplatnit návrh na zajištění úhrady výživy a některých nákladů neprovdané matky a návrh na úpravu výchovy a výživy k nezletilému dítěti.